VLAAMSE REGERING

**Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands bestuur, Inburgering, Toerisme en
Vlaamse Rand**

Mededeling aan de Vlaamse Regering

**Betreft: project herdenking '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)' – Vlaams actieplan –
halfjaarlijkse verslaggeving**

1. Achtergrond

Op 17 februari 2012 heeft de Vlaamse regering nota genomen van het Vlaams actieplan met betrekking tot de herdenking '100 jaar Grote Oorlog(2014-18)' (VR 2012 1702 MED.0075/1 en MED.0075/2) Conform deze mededeling wordt er op halfjaarlijkse basis gerapporteerd aan de Vlaamse Regering

Het actieplan is een bundeling van verschillende actiepunten. Het is de bedoeling om binnen deze actiepunten initiatieven te ontwikkelen die bijdragen tot de realisatie van het herdenkingsproject

Het Vlaams actieplan is ingedeeld in de volgende rubrieken.

- Algemeen (A)
- Buitenlands Beleid (BB)
- Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM)
- Communicatie (COM)
- Economie, wetenschap en Innovatie (EWI)
- Financien en begroting (FB)
- Federaal, Gemeenschappen en Gewesten (FFG)
- Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)
- Landbouw en Visserij (LV)
- Mobiliteit en openbare werken (MOW)

- Onderwijs en Vorming (OV)
- Ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed (RWO)
- Toerisme (TOE)
- Werk en sociale economie (WSE)
- Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG)

Achter elk actiepunt schuilt een fiche met meer informatie en uitleg over de concrete invulling. In de fiches staat informatie over de initiatiefnemers, de actoren en de timing van de actiepunten, alsook uitleg over de historische en de huidige stand van zaken van de verschillende projecten. Op deze manier zal het actieplan steeds actuele informatie bevatten en is het geschikt als monitoringinstrument van de verschillende projecten.

Op het overleg van de centrale projectgroep '100 jaar Grote Oorlog' van 19 juni 2012 werd een stand van zaken opgemaakt van het actieplan. Aan de leden werd gevraagd om de beschikbare informatie aan te passen en te actualiseren.

De mededeling geeft een overzicht van de belangrijkste initiatieven die tijdens de eerste helft van 2012 genomen zijn of voorbereid worden in een aantal beleidsdomeinen / rubrieken. De als bijlage toegevoegde fiches beperken zich tot een overzicht van de actiepunten waar belangrijke wijzigingen zijn gebeurd ten aanzien van de vorige rapporteringsperiode. Een volledig overzicht van het actieplan is te bezichtigen via de website www.2014-18.be

De mededeling aan de Vlaamse Regering van 23 juli 2010 (VR 2010 2307 MED.0403) legt het takenpakket van het projectsecretariaat vast. Dit vertaalt zich nu in verschillende acties. Vele van deze taken worden doorlopend ingevuld en zijn dus ook in 2012 een belangrijk aandachtspunt voor de werking van het projectsecretariaat.

- Het aansturen van de centrale projectgroep
- Inventarisering van de internationale herdenkingsplechtigheden, investeringsplannen en andere WO I-initiatieven in binnen- en buitenland
- Formuleren van concrete voorstellen voor de organisatie van internationale herdenkingsmomenten in Vlaanderen
- De opbouw van een netwerk van actoren en partners in binnen- en buitenland
- Het detecteren van stakeholders
- De voortgangsbewaking van het project
- Communiceren over de voortgang van het project
- Correct doorverwijzen en aftoetsen van projectvoorstellen die in het kader van het herdenkingsproject via de reguliere subsidiekanalen kunnen worden gefinancierd
-

De centrale projectgroep is het coördinatie- en informatieuitwisselingsplatform van het project voor de activiteiten die door de verschillende geledingen van de Vlaamse overheid (departementen en agentschappen) in het kader van het herdenkingsproject worden ontwikkeld en fungeert als adviesorgaan voor de Vlaamse Regering

De centrale projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en wordt voorgezeten door de secretaris-generaal van het Departement internationaal Vlaanderen

De beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid die niet direct gevat worden door het herdenkingsproject, hebben een contactpersoon aangeduid, zodat ze maximaal betrokken worden bij het WO I-project

De taken voor de centrale projectgroep voor 2012 betreffen vooral de doorlopende acties, zoals ook beschreven in het actieplan:

- Het melden van gesubsidieerde projecten in het kader van de WOI-herdenking aan het projectsecretariaat zodoende te komen tot een inventarisering van alle projecten en activiteiten die door de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid worden betoelaagd in het kader van het herdenkingsproject
- De aanvulling van het Vlaams actieplan met nieuwe actiepunten uit de verschillende beleidsdomeinen en de actualisering van de achterliggende fiches bij elk actiepunt.
- Het aanleveren van relevante informatie uit de verschillende beleidsvelden en sectoren aan het projectsecretariaat in het raam van de uitbouw van een netwerk van relevante actoren op het terrein
- De initiatieven in het beleidsdomein worden systematisch afgetoetst met het projectsecretariaat zodat het overzicht te allen tijde bewaard blijft.
- De projecten en initiatieven kaderen steeds in de algemene visie en doelstellingen van het herdenkingsproject

2. Acties eerste helft 2012.

a Intra-Belgische context

Op 19 juli 2012 werd een akkoord bereikt over een afsprakenkader met betrekking tot WO I. Er wordt een intra-Belgisch overlegplatform opgericht dat ondermeer bedoeld is voor de uitwisseling van informatie, het onderling afstemmen van initiatieven, het maken van afspraken rond gezamenlijke communicatie en het internationale optreden. Het overlegplatform zal eenmaal per kwartaal bijeenkomen met een roterend voorzitterschap.

b Buitenlands beleid

De herdenking '100 jaar Groote Oorlog (2014-18)' biedt een bijzondere gelegenheid om Vlaanderen te promoten als een vreedzame, open, tolerante en internationaal georiënteerde deelstaat. De concrete programmering voor deze periode moet ertoe leiden dat de naam Vlaanderen internationale zichtbaarheid krijgt en duurzaam verbonden wordt met het vredethema. In de aanloop naar de herdenkingsperiode worden een aantal initiatieven genomen met internationale visibiliteit.

Zo wordt verder werk gemaakt van de Flanders Fieldsverklaring. Het is de bedoeling om de herdenking van de 'Groote Oorlog' structureel te verankeren. De verklaring wordt gestructureerd rond duurzame herinnering (*remembrance*), wetenschappelijk onderzoek en sensibilisering en herinneringseducatie. Op 28 februari 2012 heeft minister-president Kris Peeters een brief gericht aan de federale eerste minister en zijn collega's van de Franse en Duitstalige Gemeenschap met de vraag om de Flanders Fieldsverklaring te willen ondertekenen. Op 16 april heeft Karl-Heinz Lambertz, minister-president van de Duitstalige Gemeenschap, te kennen gegeven dat hij bereid is om de verklaring te ondertekenen, op voorwaarde dat de andere partners ook bereid zijn om dit te doen. De andere entiteiten wensen overleg te plegen, zowel over de tekst als over de vooropgestelde datum (november 2012). Een eerste overleg vindt plaats op 13 september 2012. Het is de bedoeling om een intra-Belgische consensus te vinden over de inhoud van de verklaring. Nadien zal er verder overleg gepleegd worden met de internationale partners. Dit betekent dat de ondertekening op een later tijdstip zal plaatsvinden.

De Vlaamse Regering wenst in de periode 2014-2018 herdenkingstuinen aan te leggen op symbolisch belangrijke plaatsen in het buitenland. Hiermee wordt iedereen die gevochten heeft en gestorven is tijdens de oorlog, geeerd en herdacht. Daarnaast zullen de herdenkingstuinen een symbool vormen van hoop, vrede en verzoening, met het oog op een betere toekomst. Een eerste project werd opgestart in Londen met het oog op de officiële opening in het najaar van 2014. Dit project zal in nauwe samenwerking met een aantal Britse partners gebeuren. De Vlaamse Regering zal voor elk Brits pond dat vanuit Groot-Brittannië wordt gedoneerd, 1 Brits pond uit de Vlaamse begroting bijleggen met een maximum van 100.000 Britse ponden.

Inmiddels is ook het overleg op internationaal niveau gestart. Op uitnodiging van Frankrijk hebben 15 landen deelgenomen aan dit eerste overleg in Parijs op 11 april jl. Ook het Departement internationaal Vlaanderen en het Projectsecretariaat '100 jaar Groote Oorlog (2014-18)' participeerden aan dit overleg. Deze eerste bijeenkomst had tot doel nader kennis te maken en een stand van zaken te geven rond de respectievelijke voorbereidingen.

c Cultuur, Jeugd, Sport en Media

In juni 2012 vond in Leuven de tweejaarlijkse plenaire vergadering van Europeana plaats rond het thema WO I. Het programma voorzag een terreinbezoek aan de Westhoek voor een geïnteresseerd publiek

In het kader van het Europeana Awarenessprogramma zal het In Flanders Fields museum een publieke 'Collection Day' organiseren in november 2012, waarbij objecten en documenten in particulier bezit kunnen worden gedigitaliseerd en ingescand.

In april 2012 werd een dossier ingediend voor opname in het Register van beste voorbeeldpraktijken van de UNESCO-conventie uit 2003 voor het borgen van het immaterieel cultureel erfgoed. Het dossier draagt de titel 'Remembrance education on the heritage of World War I and safeguarding the Last Post Ceremony at the Menin Gate Memorial in Ypres, City of Peace'

In het voorjaar van 2012 organiseerde het projectsecretariaat in samenwerking met FARO, het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, een reeks workshops over 'het dagelijkse leven tijdens de Eerste Wereldoorlog' gericht op lokale culturele-, erfgoed- en toerismemedewerkers. Via een interactieve workshop per provincie (in Dendermonde, Antwerpen, Hasselt, Brugge en Leuven) werden de lokale besturen en verenigingen op weg geholpen om concreet aan de slag te gaan rond de herdenking van de Eerste Wereldoorlog

Vele acties rond de herdenking van Wereldoorlog I zullen door cultuurorganisaties opgenomen worden binnen het kader van de werkingssubsidies van de Vlaamse Gemeenschap. Dit geldt met name voor de cultureel-erfgoedorganisaties. Doordat over deze acties momenteel niet afzonderlijk gerapporteerd wordt, is er geen systematisch zicht op de geplande activiteiten door deze gesubsidieerde cultureel-erfgoedactoren. Het agentschap Kunsten en Erfgoed heeft daarom in 2012 een inventarisatie opgestart. Ook voor de gesubsidieerde kunstorganisaties zal onderzocht worden hoe de geplande acties geïnventariseerd kunnen worden. Na de inventarisering zal bekeken worden hoe de geplande acties verder gestroomlijnd kunnen worden.

Indien budgettair haalbaar, zal in het najaar van 2012 opdracht gegeven worden voor het opstellen van een proeflijst voor het cultureel erfgoed van de Eerste Wereldoorlog, zowel in privébezit als in openbaar bezit. Deze proeflijst wordt gehanteerd als inhoudelijk referentiekader voor het afwegen van mogelijke kandidaten voor de Topstukkenlijst. De op te stellen proeflijst zal in principe alle types cultureel erfgoed met betrekking tot de verschillende facetten van de oorlog en bezetting betreffen.

In 2012 zet de VRT volop in op de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. Zo zal de fictiereeks 'Parade's End', een internationale samenwerking met de BBC en het productiehuis HBO, in het najaar te zien zijn. In november 2012 worden eveneens twee afleveringen van de documentaire reeks 'Niets is Zwart-Wit' op Canvas uitgezonden. Verder wordt naar aanleiding van Wapenstilstand een rechtstreekse uitzending verzorgd van de 11 novemberherdenking en Last Post ceremonie in Ieper.

Er werden ook afspraken gemaakt met het In Flanders Fields Museum om een communicatieplan uit te werken naar aanleiding van de heropening van het museum op 9 juni 2012

Inmiddels werd gestart met de opnames van een nieuw programma 'Ten Oorlog'. In deze achtdeelige reeks zullen de kijkers door Eén meegenomen worden op een 1500 kilometer lange ontdekkingsstocht langs de westelijke frontlijn

Ook de regionale omroepen zoals Focus en WTV bereiden de herdenking voor en zijn hiervoor ondermeer in overleg met de Provincie West-Vlaanderen en de VRT. Zo besteden de redacties van Focus en WTV in hun nieuws- en andere uitzendingen de nodige aandacht aan diverse initiatieven rond WO I

De Verenigde Uitgevers van de Katholieke Pers en de Unie van de Periodieke Pers hebben aangekondigd dat een aantal bij hen aangesloten periodieken redactionele aandacht zullen besteden aan de eeuwherdenking. Bovendien zullen daar ook heel wat organisaties uit het middenveld bij betrokken worden.

Het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) heeft inmiddels een lijst van goedgekeurde projecten opgemaakt die aan de thematiek van WO I kunnen gelinkt worden. In het najaar zullen het VAF en het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL), in samenwerking met bioscoopgroep Kinopolis en Canvas, een unieke oproep naar de animatiesector en de literaire wereld lanceren rond WO I en het thema 'vrede'.

d Economie, wetenschap en innovatie

Wetenschappelijk onderzoek is een prioritair thema in het project '100 jaar Grote Oorlog' en wordt door het regeerakkoord ook rechtstreeks gevat. Het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek rond het thema van de Eerste Wereldoorlog is dan ook een prioriteit voor het project. Het kan leiden tot meer kennisopbouw aan de Vlaamse universiteiten, hoogstaande publicaties en expertisevorming

Drie initiatieven die in dit verband ontwikkeld worden, zijn een oproep voor onderzoeksprojecten, een wetenschappelijke conferentie en een publicatie. De organisatie van deze drie initiatieven werd toevertrouwd aan het FWO. Het thema daarvan dient breder te zijn dan enkel een historische benadering van de Grote Oorlog. Naast historische analyses kan het ook gaan om benaderingen vanuit andere disciplines zoals 'oorlog en vrede', 'peace keeping', ... Daartoe werd een wetenschappelijk adviescomité samengesteld.

e. Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)

Als onderdeel van de versterkte inzet voor een 'goed gastheerschap in natuur' start het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) een deelproject '100 jaar Groote Oorlog' op. Dit project moet de inspanningen en de diverse acties die ANB plant rond dat thema, intensifieren, stroomlijnen en coördineren. Het ANB-actieplan zal daartoe de motor zijn.

Op het terrein zal het gevoerde beheer rekening houden met het aanwezige militair erfgoed en zoeken naar goede vormen van ontsluiten. Vanuit de relictten en de verhalen verbonden aan bos, natuur en landschap wordt samen met partners, een attractief en breed toegankelijk toeristisch programma voorbereid. Een samenwerking met Toerisme Vlaanderen en Westtoer is hierbij heel belangrijk.

Het ANB werkt een idee uit om door middel van het aanplanten van vredesbomen op 11 november 2018 aan te sluiten op een eeuwenoude traditie en om via deze symbolische actie vanuit Vlaanderen de vredesgedachte (wereld)wijd uit te dragen.

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) zal de lopende projecten in 2012 verder screenen naar het voorkomen van Eerste Wereldoorlog-gerelateerd erfgoed en nagaan in hoeverre er op niveau van de inrichting maatregelen kunnen worden genomen inzake consolidatie, restauratie en cultuur-toeristische ontsluiting.

Het concrete project rond de restauratie en ontsluiting van de Belgische militaire veldkeuken in Lo-Reninge wordt in 2012 verder uitgewerkt in samenwerking met de gemeente Lo-Reninge.

De Duitse munitieopslagplaatsen uit de Eerste Wereldoorlog in het bosreservaat Aanwijspuiten in Beernem zullen in 2013 worden geconsolideerd (natuurinrichtingsproject Biscopveld).

Voor het militair domein Vloethemveld (Zedelgem/Jabbeke), dat in de Eerste Wereldoorlog fungeerde als Duits munitiedepot, wordt in september 2012 een historisch onderzoek opgestart naar de militair-historische erfgoedwaarden (inrichtingsplan Vloethemveld-Moubeek).

f Landbouw en visserij

Voor de herdenking van '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)' sloten het departement Landbouw en Visserij (L&V) en het Interfacultair Centrum voor Agrarische Geschiedenis (ICAG, KU Leuven) een samenwerkingsovereenkomst. In 2012 wordt het basisonderzoek over de landbouw- en visserijsector tijdens de Eerste Wereldoorlog vervolgd en worden de nodige contacten gelegd ter voorbereiding van de publieksactiviteiten en de realisatie van enkele eindproducten

Zo bereidt het ICAG een gids voor die onderzoekers en andere geïnteresseerden kan leiden naar waardevolle archieven en bronnen m b t het thema 'landbouw, voeding en WO I' en die worden bewaard in België. Ook de relevante literatuur wordt opgelijst en verzameld. Deze gids zal tegen het einde van 2012 klaar zijn.

Op basis van dit onderzoek wordt tevens een synthesesetekst geschreven die in grote lijnen de impact van de Eerste Wereldoorlog op landbouw en voeding analyseert. Ook die tekst zal klaar zijn tegen einde 2012. De tekst zal als uitgangspunt dienen voor een publieksvriendelijke publicatie (die in 2014-2015 zal verschijnen) en voor andere eindproducten en activiteiten die door het ICAG en het departement Landbouw en Visserij zullen worden georganiseerd (zoals fietstochten). Dit voorbereidend onderzoek is ook een basis voor het schrijven van enkele kleinere bijdragen.

Om zoveel mogelijk actoren samen te brengen en om een breed draagvlak te creëren, opteren L&V en het ICAG voor de organisatie van een contactdag. Op dit ontmoetingsmoment is het de bedoeling om een aantal onderzoeksresultaten en publieksactiviteiten voor te stellen. De contactdag richt zich zowel naar heemkundigen, plattelandsguides en andere erfgoedactoren als naar professionals uit de landbouwsector zelf. De studiedag wordt georganiseerd in het najaar van 2012.

Elk jaar zal ICAG in haar Seminariereeks een academicus uitnodigen om de resultaten van zijn/haar nieuw onderzoek rond Wereldoorlog I, landbouw en voeding toe te lichten. In het voorjaar 2012 bracht prof. Antoon Vrints van de Universiteit Gent een lezing over voedselreilen tijdens de oorlog.

De mogelijkheid om met andere organisaties een gemeenschappelijk programma op te zetten rond Wereldoorlog I, wordt verder bekeken door de adviesraad van het ICAG. Zo werden reeds met Onroerend Erfgoed, het Bakkerijmuseum Veurne, de stad Waregem (i v m paardenerfgoed), Toerisme Leiestreek en enkele erfgoedcellen de mogelijkheden tot samenwerking afgetoetst.

g Onderwijs en vorming

Op 22 april 2009 heeft het Vlaams Parlement een decreet aangenomen dat nieuwe vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen invoert in het secundair onderwijs. Twee van de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen in het secundair onderwijs zijn gericht op verdraagzaamheid en inzicht in de rol van conflicten en dragen dus bij tot wat we vredesopvoeding en herinneringseducatie noemen. Die eindtermen luiden als volgt:

- De leerlingen trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie
- De leerlingen geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten

Daarnaast zijn in de eindtermen, zowel voor het basis- als voor het secundair onderwijs, nog heel wat andere aanknopingspunten te vinden om aan vredesopvoeding en herinneringseducatie te werken. Het onderwijsveld zal hierover verder gesensibiliseerd worden, met het oog op de herdenking van '14-'18.

Met betrekking tot de opmaak van een herdenkingsprogramma wordt binnen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming een werkgroep opgericht waarin alle bij dit thema betrokken entiteiten vertegenwoordigd zijn: het agentschap Onderwijscommunicatie (AOC), het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs (AKOV) en het departement Onderwijs en Vorming. Het Bijzonder Comité Herinneringseducatie (BCH) wordt, gezien zijn expertise, ervaring en netwerken, eveneens als partner opgenomen in deze werkgroep.

In 2012 wordt gestart met de opzet van een actieprogramma vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Hierbij zal worden samengewerkt met relevante actoren op het terrein. Er zal gefocust worden op acties in de herdenkingsperiode 2014-18, maar tegelijkertijd wordt gestreefd naar projecten die een blijvende meerwaarde opleveren voor jongeren in de ontwikkeling van het historisch bewustzijn, hun kennis over en attitude van openheid en interesse voor de wereld rondom hen en het belang van het respect voor mensenrechten en democratie voor de samenleving.

In de sector bestaat reeds zeer veel goed educatief materiaal. Dit moet gecatalogeerd worden en toegankelijk gemaakt worden voor het brede onderwijsveld. Verder moeten leemtes worden gedetecteerd en ingevuld (bijvoorbeeld materiaal voor specifieke doelgroepen). Het gaat dan zowel om kant-en-klare educatieve pakketten, als het beschikbaar stellen van archiefmateriaal en erfgoed (bijvoorbeeld door middel van digitalisering), en over terreinbezoeken en schoolreizen. Ook een internationale insteek lijkt bijzonder zinvol door middel van schooluitwisselingen en internationale expertise. In dit verband zal onderzocht worden op welke wijze schooluitwisselingen kunnen worden georganiseerd in samenwerking met een aantal prioritaire internationale partners, bvb. in het raam van een wedstrijd rond een gemeenschappelijk overlegd thema.

Om de schoolgaande jeugd op een kwalitatieve en correcte wijze te informeren en te onderwijzen over een thema als de Eerste Wereldoorlog, moet het beschikbare educatief materiaal kwaliteitsvol zijn. Het BCH heeft, in samenwerking met experts, een leidraad

ontwikkeld die aan deze belangrijke vereiste tegemoet wil komen. Deze toetssteen is terug te vinden op de website van het BCH (www.herinneringseducatie.be) onder de rubriek 'adviseert'. De 'toetssteen' is een reflectie-instrument waarmee iedereen die aan herinneringseducatie doet (schoolteams, individuele leraren, lerarenopleiders, begeleiders of educatieve medewerkers in organisaties) de eigen projecten en eigen materiaal kan toetsen en evalueren. In samenwerking met de Stichting Vredeseducatie te Utrecht wordt momenteel gewerkt aan een vertaling van dit document naar een online tool. 'Start to Remember'. Deze zal via de website van het BCH ter beschikking worden gesteld. De toetssteen is ook beschikbaar in het Engels.

Het programmasecretariaat in West-Vlaanderen werd aangevuld met twee gedetacheerde leerkrachten voor de educatieve invulling van het West-Vlaamse Goe Westprogramma. Dit programma zal worden afgestemd op de overige acties van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Daarnaast wordt WO I de komende jaren als thema opgenomen in de uitwisselingsprojecten voor scholen van de drie gemeenschappen, gefinancierd door het Prins Filipsfonds. Om scholen aan te moedigen, wordt extra informatie verstrekt en wordt hen ook de weg getoond naar mogelijke partners op het terrein (het Vredescentrum, In Flanders Fields Museum, vzw Heemkunde Vlaanderen, BCH, ...).

h Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed

Het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed heeft de voorbije jaren een geïntegreerde strategie 'Erfgoed van de Grote Oorlog (2014-18)' uitgebouwd. Deze erfgoedstrategie verloopt langs verschillende synergetische sporen: onderzoek, bescherming, beheer en erkenning. De ingeslagen weg wordt verdergezet en, waar nodig, geïntensifieerd.

Voor 2012 worden de volgende acties op touw gezet:

- Onderzoek: de resultaten van het multidisciplinaire onderzoek WO I-erfgoed worden in 2012-2013 ruim verspreid binnen wetenschappelijke middelen.
- Bescherming en ruimtelijke verankering: het thematisch beschermingstraject van het waardevol erfgoed van de Eerste Wereldoorlog wordt in de komende jaren vervolgd. De klemtoon verschuift hierbij van de Westhoek naar andere gebieden in Vlaanderen en van herdenkingserfgoed (militaire begraafplaatsen en monumenten) naar oorlogserfgoed (bunkers en schuilplaatsen) en naar landschappelijk erfgoed. De ankerplaatsen binnen de perimeter van de AGNAS-actie Leperboog-Zuid worden voorbereid in 2012, met het oog op een definitieve aanduiding in 2013.
- Beheer: de bescherming van dit erfgoed wordt gekaderd in een omvattende beheersvisie. Het beheer is gericht op het kwaliteitsvol en duurzaam ontwikkelen van de beschermde erfgoedwaarden in hun ruimtelijke en temporele context. Het masterplan van het cultuurtoeristisch project Herinneringspark 2014-18 wordt verder verdiept en de implementatie ervan zal van nabij opgevolgd worden.

- Erkenning om de herinneringslandschappen en -sites van de Eerste Wereldoorlog in België en Frankrijk als UNESCO-Werelderfgoed voor te dragen, werkt Vlaanderen in 2012 naar een officiële samenwerking met Wallonie en Frankrijk toe met het oog op de indiening van een predossier in 2014

Het project 'Erfgoed van de Grote Oorlog (2014-18)' is complex en sterk gelaagd, zowel wat betreft de inhoud, de afbakening en het instrumentarium als de diverse betrokken niveaus, actoren en belangen. Om hiermee om te gaan, wordt er een proces van communicatie en overleg uitgebouwd.

Op 1 en 2 maart 2012 werd een colloquium georganiseerd in Ieper, gericht op lokale actoren en stakeholders om de erfgoedstrategie in al zijn aspecten toe te lichten. De voortgang van de WO I-erfgoedstrategie wordt eveneens halfjaarlijks aan het Vlaams parlement voorgesteld.

In samenwerking met het World Heritage Research Network (www.WHTRN.ca), een internationaal netwerk van academici en experts, werd in het voorjaar van 2012 een internet-enquête gelanceerd rond de herdenking van WO I.

Het doel van deze enquête is driedelig:

1. Nagaan hoe mensen over heel de wereld WO I herdenken,
2. Nagaan of en hoe mensen met verschillende culturele achtergronden de herdenking aan WO I en het erfgoed dat daarmee verbonden is waarderen,
3. Het in kaart brengen van de relatie tussen WO I erfgoed en toerisme.

In de tweede helft van 2012 worden de resultaten van deze bevraging verwerkt in een rapport.

I Toerisme

Vanuit toeristisch oogpunt heeft Vlaanderen de ambitie om dé regio in Europa te worden waar bezoekers het verhaal van de Eerste Wereldoorlog kunnen beleven als een fascinerende geschiedenis met een universeel menselijke boodschap van vrede. De herdenkingsperiode 2014-2018 vormt een sterke hefboom om deze ambitie waar te maken en heeft een intensieve toeristische voorbereiding in gang gezet.

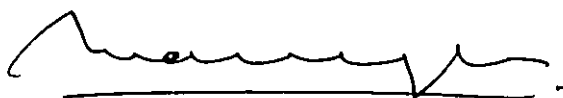
In een eerste fase werden impulsen gegeven ter verbetering en uitbreiding van het vaste aanbod aan WO I-bezienswaardigheden. Dit gebeurde via het impulsprogramma '100 jaar Grote Oorlog' (2010, 15 miljoen euro). 44 projecten kregen subsidies. Op 9 juni werd het eerste afgewerkte project voor het publiek geopend: het vernieuwde In Flanders Fields Museum te Ieper. De andere projecten zijn volop in realisatiefase.

Een tweede oproep binnen het impulsprogramma (2012, 5 miljoen euro) is erop gericht om tijdens de herdenkingsperiode een aantal hoogstaande publieksevenementen met internationale uitstraling te programmeren. Op 26 juni 2012 werden de begunstigden van deze impuls bekendgemaakt.

Ondertussen is de toeristische productontwikkeling (uitwerken van commerciële reispakketten, tours en excursies, organiseren van de basisinformatie, van het onthaal, gidsen, e d m.) in samenwerking met de talrijke lokale actoren volop aan de gang. Gezien het belang van de Westhoek werken Toerisme Vlaanderen en het West-Vlaamse Programmasecretariaat hier nauw samen.

Het toeristisch marketingplan dat in juni werd afgerond, voorziet in internationale promotie door Toerisme Vlaanderen in Groot-Brittannië, Nederland, Ierland, Canada, de VS, Nieuw-Zeeland, Australië, Frankrijk, Duitsland en in mindere mate in China en India. Deze wordt gradueel opgestart in 2012 (met onder meer in juni een groepsreis van 20 Britse journalisten naar de opening van het In Flanders Fields Museum en in november promotie op de wereldwijde vakbeurs WTM te Londen). Vanaf 2013 zal de internationale promotie op kruissnelheid komen.

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Beleid, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of connected loops and a final horizontal stroke.

Geert BOURGEOIS